

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.001.15.2018

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Politechnika Koszalińska ¹ , ul. Śniadeckich 2, 75-453 Koszalin.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Prof. dr hab. inż. Tadeusz Bohdal, Rektor od 4 kwietnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 3)
<i>Podstawa prawna</i>	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Szczecinie.
<i>Kontroler</i>	Krzysztof Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/12/2018 z dnia 20 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykorzystania przez Politechnikę dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2017 r. na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, kształceniem uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, kształceniem kadr naukowych, utrzymaniem uczelni (w tym na remonty), a także na pomoc materialną dla studentów i doktorantów oraz stypendia i nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego³.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Uczelnia, utworzona na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 czerwca 1968 r. w sprawie utworzenia Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Koszalinie⁴, jest akademicką uczelnią publiczną. Do zadań Uczelni należy:

- 1) kształcenie studentów w celu przygotowania ich do korzystania z wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej i różnych obszarach aktywności publicznej i osobistej,
- 2) wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, za umacnianie zasad demokracji i poszanowanie praw człowieka,
- 3) prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, świadczenie usług badawczych oraz upowszechnianie wiedzy, nowych technologii i innowacji,
- 4) kształcenie i promowanie kadr naukowych,

¹¹ Dalej: „Uczelnia” lub „Politechnika”.

² Dz.U. z 2017 r. poz. 524, dalej: „ustawa o NIK”.

³ Dalej: „Minister NiSW”.

⁴ Dz.U. Nr 18, poz. 115. Ustawą z dnia 4 lipca 1996 r. o zmianie nazw niektórych wyższych szkół inżynierskich (Dz.U. z 1996 r. Nr 100, poz. 463) Uczelni nadano nazwę Politechnika Koszalińska.

- 5) upowszechnianie osiągnięć nauki, techniki i kultury służących rozwojowi społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy,
- 6) prowadzenie studiów podyplomowych, kursów i szkoleń w celu kształcenia nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy w systemie uczenia się przez całe życie,
- 7) stwarzanie warunków do wszechstronnego rozwoju studentów i pracowników,
- 8) działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych,
- 9) stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych.

(dowód: akta kontroli str. 5-18)

Planowane przychody z działalności operacyjnej Uczelni na 2017 r. w kwocie 82 019,4 tys. zł⁵ zostały wykonane na kwotę 79 851,6 tys. zł, a planowane koszty działalności na kwotę 81 952,4 tys. zł wykonano w wysokości 80 927,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 118-121, 269-270)

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁶ wykorzystanie i rozliczenie przez Uczelnię otrzymanych w 2017 r. dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na działalność dydaktyczną oraz na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów.

W toku opisanych powyżej działań kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Wyniki kontroli

1. Dane ogólne

Opis stanu
faktycznego

W 2017 r. Uczelnia otrzymała środki pochodzące z 25 dotacji na łączną kwotę 78 507,1 tys. zł, przeznaczone na: działalność dydaktyczną (59 845,5 tys. zł), dofinansowanie zadań projakościowych dla studentów, którzy w roku rozpoczęcia studiów uzyskali najlepsze wyniki z egzaminów maturalnych (54,7 tys. zł), finansowanie zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich dla najlepszych doktorantów (280 tys. zł), pomoc materialną i stypendia dla studentów i doktorantów (8 848,6 tys. zł), plantację wierzby energetycznej (75,4 tys. zł), dofinansowanie realizacji projektu "Zamiejscowy Wydział Przemysłu Drzewnego Politechniki Koszalińskiej o kierunku Inżynieria i Automatyzacja w Przemśle Drzewnym" (300 tys. zł), działalność statutową – utrzymanie potencjału badawczego (3 498,9 tys. zł), finansowanie lub dofinansowanie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodej kadry naukowej oraz dla uczestników studiów doktoranckich na zadania przyznane w trybie konkursowym (209,4 tys. zł), realizację pięciu projektów badawczych⁷ (722,2 tys. zł), utrzymanie

⁵ Po zmianie wprowadzonej uchwałą Senatu nr 58/2017 z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie zatwierdzenia korekty planu rzeczowo-finansowego na rok 2017.

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁷ (1) Wykonanie projektu "Zastosowanie rozszerzonej rzeczywistości, interaktywnych układów i głosowego interfejsu operatora w sterowaniu urządzeniami dźwigowymi"; (2) opracowanie modeli nowych porowatych powłok powstałych na tytanie z wykorzystaniem Plazmowego Utleniania Elektrochemicznego w elektrolitach zawierających kwas fosforowy oraz azotany wapnia, miedzi i cynku; (3) produkcja bioetanolu II generacji z biomasy ligninocelulozowej pochodzącej z nieużytków rolnych z wykorzystaniem cieczy jonowych; (4) metody i procedury kształtowania właściwości wibroizolacyjnych układów drgań; (5) optymalizacja wielokryterialna powłok gradientowych ze względu na właściwości przeciwdrobnoustrojowe.

specjalnego urzędu badawczego z zakresu infrastruktury informatycznej nauki (300 tys. zł), utrzymanie aparatury badawczej (38 tys. zł), zajęcia edukacyjne w ramach „Uniwersytetu Młodego Odkrywcy” (31 tys. zł), realizację projektu „Friendly House”⁸ dotyczącego przygotowania koncepcji architektonicznej uwzględniającej wybrane innowacje technologiczne oraz doświadczenia partnerów międzynarodowych, w tym założenia konstrukcyjne, układ funkcjonalny, efektywność energetyczną oraz politykę regionalną (78,1 tys. zł), wyjazdy studentów i nauczycieli akademickich w ramach programu Socrates-Erasmus⁹ i CEPUS¹⁰ (409,1 tys. zł), przebudowę pomieszczeń na potrzeby kierunku Technologia Żywności i Żywnienia Człowieka (1 201 tys. zł), wyjazdy studentów na studia i praktyki do innych krajów w ramach programu POWER¹¹ (58,7 tys. zł), realizację projektu TEMPUS IV¹² (4,3 tys. zł), projekty inwestycyjne (2 552,2 tys. zł).

Z powyższej kwoty wykorzystano 72 111,3 tys. zł, tj. 91,9%. W wyniku realizacji zadań finansowanych z tych dotacji zapewniono ciągłość kształcenia, utrzymanie Uczelni, rozwój bazy dydaktycznej, finansowano wypłaty pomocy materialnej studentom i doktorantom, zapewniono finansowanie: utrzymania potencjału badawczego, badań naukowych i prac rozwojowych, wyjazdów studentów na studia i praktyki, przebudowy pomieszczenia pod potrzeby laboratorium, przeprowadzenia termomodernizacji budynków Uczelni przy ul. Śniadeckich oraz przy ul. Kwiatkowskiego, zakończenia budowy hali widowiskowo-sportowej.

(dowód: akta kontroli str. 19-22)

2. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

2.1. Dotacja na działalność dydaktyczną

Minister NiSW decyzją z dnia 10 kwietnia 2017 r.¹³ przyznał Uczelni dotację na działalność dydaktyczną w 2017 r. w kwocie 59 845,5 tys. zł¹⁴. Minister NiSW nie dokonywał zmian wielkości przyznanej dotacji na działalność dydaktyczną.

(dowód: akta kontroli str. 23-29)

Uczelnia przekazała Ministrowi NiSW prawidłowe dane określone w § 11 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych¹⁵ w zakresie:

⁸ Politechnika w partnerstwie z Fundacją Nauka dla Środowiska i Uniwersytetem z Wismaru realizuje projekt "Przyjazny dom - Transgraniczna sieć energooszczędnych budynków demonstracyjnych" w ramach Seed Money Programu Interreg Południowy Bałtyk 2014-2020 dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

⁹ Program Unii Europejskiej w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na lata 2014-2020. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0050:0073:PL:PDF>)

¹⁰ Środkowoeuropejski Program Wymiany Uniwersyteckiej ("Central European Exchange Program for University Studies").

¹¹ Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2014-2020) prowadzony przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji.

¹² Program pomocowy Unii Europejskiej wspierający współpracę między uczelniami z krajów UE i z krajów partnerskich przewidziany na okres 2007-2013.

¹³ Decyzja Ministra NiSW nr DBF.WFD.74.39.2017.PJ.1 z 10 kwietnia 2017 r.

¹⁴ W tym: 59 653,5 tys. zł na zadania związane z a) kształceniem studentów studiów stacjonarnych, b) kształceniem uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, c) kształceniem kadr naukowych, d) utrzymaniem uczelni, w tym remonty oraz 192 tys. zł na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącym osobami niepełnosprawnymi, warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.

¹⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 2163.

- przeciętnej liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych w roku poprzedzającym rok przyznania dotacji w łącznej liczbie 444 etatów, w tym 435 nauczycieli, dla których Uczelnia była podstawowym miejscem pracy,
- liczby uczestników studiów doktoranckich według stanu na dzień 31 grudnia, która wynosiła 94 osób,
- liczby studentów według stanu na 30 listopada - łącznie 5 389 osób, w tym 3 795 w zakresie studiów stacjonarnych oraz 1 594 w zakresie studiów niestacjonarnych.

Dane dotyczące liczby nauczycieli akademickich oraz liczby uczestników studiów doktoranckich przekazano w oparciu o sprawozdanie *S-12 o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych, instytutach naukowych i badawczych*. Dane dotyczące liczby studentów przekazano wg sprawozdania *S-10 o studiach wyższych*, według stanu na dzień 30 listopada 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 38-103)

W 2017 r. nauczyciele akademicy Uczelni nie otrzymywali nagród Ministra NiSW za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne lub organizacyjne, ani za całokształt dorobku.

(dowód: akta kontroli str. 140)

Przyznana dotacja na działalność dydaktyczną (59 845,5 tys. zł) została wykorzystana w całości, w tym 35 022,7 tys. zł na pokrycie kosztów bezpośrednich studiów stacjonarnych oraz 24 822,8 tys. zł na współfinansowanie kosztów pośrednich studiów stacjonarnych. Całość kosztów bezpośrednich działalności dydaktycznej na studiach stacjonarnych w łącznej kwocie 35 353,8 tys. zł była współfinansowana w kwocie 276,4 tys. zł z dotacji projakościowej na finansowanie zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich, o których mowa w art. 200a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym¹⁶ oraz w kwocie 54,7 tys. zł z dotacji dla studentów, którzy w roku rozpoczęcia studiów uzyskali najlepsze wyniki egzaminów maturalnych. Do kosztów bezpośrednich zaliczono następujące kwoty: 102,1 tys. zł amortyzacja, 108 tys. zł zużycie materiałów i aparatury, 188,8 tys. zł usługi obce, 268,3 tys. zł świadczenia na rzecz pracowników, 27 587,4 tys. zł wynagrodzenia, 6 189,8 tys. zł narzuty na wynagrodzenia, 43,2 tys. zł podróże służbowe, 600,5 tys. zł stypendia doktoranckie, 44,2 tys. zł stypendia doktorskie i habilitacyjne, 221,5 tys. zł pozostałe koszty bezpośrednie.

Koszty pośrednie studiów stacjonarnych w łącznej kwocie 26 537,8 tys. zł sfinansowano ze środków dotacji na działalność dydaktyczną (24 822,8 tys. zł), z dochodów własnych Uczelni (858,6 tys. zł) oraz ze środków uzyskanych ze zmniejszenia kosztów (o 856,4 tys. zł) usług świadczonych na rzecz innych jednostek. Koszty pośrednie dotyczyły kosztów utrzymania uczelni oraz kosztów jednostek międzywydziałowych (tj. 9 426,1 tys. zł koszty wydziałowe, 11 698,4 tys. zł koszty ogólnego zarządu, 5 413,3 tys. zł usługi wewnętrzne).

(dowód: akta kontroli str. 141-142)

Według stanu na 30 listopada 2017 r. liczba studentów studiujących: na studiach stacjonarnych wynosiła 3 275, na studiach niestacjonarnych 1 468. W trakcie roku 2017 liczba studentów studiów stacjonarnych zmniejszyła się o 268 osób, a niestacjonarnych o 39 osób, głównie z powodu ukończenia studiów po semestrze zimowym. Liczba doktorantów wg stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosiła 96 osób (wyłącznie na studiach dziennych).

(dowód: akta kontroli str. 143)

¹⁶ Dz.U. z 2017 r. poz. 2183, ze zm., dalej: „Psw”.

Na 27 kierunkach studiów¹⁷ I i II stopnia, na sześciu wydziałach¹⁸, w Instytucie Wzornictwa oraz Zamiejscowym Wydziale Przemysłu Drzewnego, zapewniono minimum kadrowe, wymagane przepisami § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów¹⁹.

Zachowane były proporcje liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów na danym kierunku studiów i wynosiły od 1:1 (gospodarka przestrzenna na Wydziale Nauk Ekonomicznych) do 1:44 (pedagogika na Wydziale Technologii i Edukacji).

(dowód: akta kontroli str. 144-183)

Liczba studentów ponoszących opłaty za kształcenie na studiach²⁰ (wg stanu na 30 listopada 2017) wynosiła 1 468 osób.

Przeciętna liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Politechnice w 2017 r. wynosiła 429,1 etatów, w tym 405,8 nauczycieli, dla których Uczelnia była podstawowym miejscem pracy (393 nauczycieli według stanu na 31 grudnia 2017 r.) Wg stanu na 31 grudnia Uczelnia zatrudniała 13 nauczycieli akademickich będących cudzoziemcami.

(dowód: akta kontroli str. 143, 184)

Liczba absolwentów określonego kierunku studiów i profilu kształcenia, bez egzaminu dyplomowego, według stanu na 30 listopada 2017 r. wyniosła 31 na studiach stacjonarnych oraz 14 na studiach niestacjonarnych. Na studiach stacjonarnych przyznano 435 absolwentom tytuły inżyniera, 350 absolwentom tytuły licencjata, 531 tytułów magistra oraz 3 stopnie naukowe doktora. W trybie studiów niestacjonarnych przyznano 217 absolwentom tytuły inżyniera, 127 tytuły licencjata oraz 268 tytuły magistra.

(dowód: akta kontroli str. 186-187)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na Uczelni w 2017 r. wyniosło 5 358,6 zł, nauczycieli akademickich 6 344,3 zł, (w tym: profesorów 8 794,5 zł, docentów, adiunktów, starszych wykładowców 5 715,3 zł; asystentów, wykładowców, lektorów i instruktorów 3 841,5 zł).

(dowód: akta kontroli str. 185)

Stosownie do wymogu określonego w art. 130 ust. 2 Psw, Senat Uczelni uchwałą z 16 listopada 2005 r.²¹ ustalił roczny wymiar zajęć dydaktycznych, zasady rozliczania pensum dydaktycznego, zasady rozliczania obowiązków badawczych i organizacyjnych, zakres obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych, zasady obliczania godzin dydaktycznych oraz liczebności grup studenckich. W uchwale określono m.in. okoliczności, w których Rektor może

¹⁷ Wzornictwo, architektura wnętrz, budownictwo, inżynieria środowiska, geodezja i kartografia, ochrona środowiska, elektronika i telekomunikacja informatyka, energetyka, mechanika i budowa maszyn, technika rolnicza i leśna, technologia żywności i żywienia człowieka, transport, zarządzanie i inżynieria produkcji, inżynieria i automatyzacja w przemyśle drzewnym, mechatronika, inżynieria biomedyczna, inżynieria materiałowa, pedagogika, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, europeistyka, filologia, ekonomia, zarządzanie, finanse i rachunkowość, turystyka i rekreacja, gospodarka przestrzenna.

¹⁸ Wydział Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji, Wydział Elektroniki i Informatyki, Wydział Mechaniczny, Wydział Technologii i Edukacji, Wydział Humanistyczny, Wydział Nauk Ekonomicznych.

¹⁹ Dz.U. poz. 1596, ze zm.

²⁰ Liczba studentów na studiach niestacjonarnych.

²¹ Uchwała w sprawie wymiaru zajęć dydaktycznych, zasad obliczania godzin dydaktycznych i rozliczania czasu pracy nauczycieli akademickich oraz finansowania wynagrodzeń za niektóre prace wykonywane przez pracowników Politechniki Koszalińskiej, zmieniona uchwałami Senatu nr: 61/2007 z 21.11.2007 r., 28/2009 z 17.06.2009 r., 39/2009 z 3.07.2009 r., 54/2009 z 28.10.2009 r., 3/2010 z 23.01.2010 r., 3/2012 z 25.01.2012 r., 22/2014 z 17.09.2014 r. i 40/2017 z 27.09.2017 r.

obniżyć wymiar pensum dydaktycznego nauczycielowi akademickiemu w przypadku wykonywania ważnych zadań dla Uczelni²². Ustalono w § 1 uchwały następujący roczny wymiar zajęć dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk:

1) pracownicy naukowo-dydaktyczni:

- a) profesor zwyczajny, profesor nadzwyczajny - 240 godzin,
- b) adiunkt, asystent - 240 godzin.

2) pracownicy dydaktyczni:

- a) wykładowca, starszy wykładowca - 360 godzin,
- b) lektor, instruktor - 540 godzin.

Zgodnie z § 2 uchwały Senatu, osoby pełniące funkcje rektora, prorektora, dziekana lub prodziekana zwolnione były z realizacji części pensum dydaktycznego do poziomu minimalnego wymiaru, określonego w Psw. Rektorowi przysługiwało prawo do udzielenia zwolnienia z realizacji części pensum dydaktycznego pracownikom lub grupom pracowników dydaktycznych niewymienionym powyżej do poziomu $\frac{3}{4}$ ustalonego pensum.

Nauczyciele akademicy w ramach stosunku pracy zobowiązani byli do wykonywania obowiązków dydaktycznych, organizacyjnych i naukowych (§ 3 uchwały Senatu). Łączny wymiar czasu pracy wynikający z zawartych umów wynosił 156 godzin miesięcznie dla nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy. Ustalone proporcje pomiędzy obowiązkami nauczyciela wynosiły:

- a) dla pracowników naukowo-dydaktycznych: 40% dydaktyczne, 40% naukowe i 20% organizacyjne,
- b) dla pracowników dydaktycznych – 60% dydaktyczne, 20% organizacyjne i 20% związane z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 188-195)

Badanie treści zapisów losowo wybranej próby 20 umów o pracę wykazało, że wynagrodzenia wypłacone nauczycielom akademickim były zgodne z wymiarem zajęć dydaktycznych. W siedmiu przypadkach stwierdzono przekroczenie w roku akademickim 2016/2017, określonego w art. 131 ust. 1 Psw dopuszczalnego poziomu zajęć dydaktycznych w godzinach nadwymiarowych, które dotyczyły pracowników naukowo-dydaktycznych (tj. o: 145 godz., 117 godz., 199,5 godz., 86 godz., 79,5 godz., 318,5 godz. oraz 81 godz.). Powierzenie pracownikom prowadzenia godzin dydaktycznych ponad obowiązujący limit odbyło się zgodnie z art. 131 ust. 2 Psw, tj. za zgodą pracownika oraz zgodnie z załącznikiem do pisma oólnego nr 6/2010 Rektora²³, po uzyskaniu zgody rady podstawowej jednostki organizacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 206-209)

²² Tj. za ważne zadania dla Uczelni uznano: a) prowadzenie działań organizacyjnych i promocyjnych uczelni w szczególnej formie, b) wykonywanie obowiązków naukowo-badawczych związanych z realizacją grantów, c) kierowanie projektem badawczym istotnym dla uczelni i wymagającym znacznego nakładu pracy lub szczególne obciążenie zadaniami badawczymi, d) opiekę nad pracami badawczymi prowadzonymi w ramach prac doktorskich, wymagającą ponadprzeciętnego nakładu pracy organizację i koordynowanie programami międzynarodowymi realizowanymi na Politechnice Koszalińskiej, e) przygotowanie, opracowywanie propozycji projektów unijnych istotnych dla uczelni, f) przygotowanie wniosków o uzyskanie uprawnień akademickich, g) opracowanie skryptu, podręcznika lub kursu w formie zdalnego nauczania, h) pełnienie funkcji: pełnomocnika rektora przy wykonywaniu istotnych zadań dla uczelni, konsultanta w ważnych dla uczelni programach badawczych, osoby odpowiedzialnej za „Kierunki Zamawiane”, opiekuna krajowych i międzynarodowych organizacji studenckich, j) inne zadania w obszarach posiadanych przez uczelnię uprawnień akademickich.

²³ Pismo oólnie Nr 6/2010 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 26 maja 2010 r. w sprawie wprowadzenia zmienionego załącznika do pisma oólnego Nr 13/2007 z dnia 27 listopada 2007 r. w sprawie zatwierdzenia stosowania programu informatycznego „Dydaktyka”, rejestrującego zlecenie zajęć dydaktycznych i rozliczanie pensum.

Politechnika prowadziła ewidencję wykorzystania czasu pracy dydaktycznej w oparciu o pensum dydaktyczne, przy czym nie prowadzono odrębnej ewidencji czasu pracy związanego z realizacją innych obowiązków dydaktycznych²⁴, naukowych i organizacyjnych.

Danuta Zawadzka, Prorektor ds. Kształcenia wyjaśniła, że: *za faktycznie przeprowadzone godziny dydaktyczne uważa się te, które wynikają z programów kształcenia, są ujęte w planie zajęć i przeprowadzone przez nauczyciela w terminie i z grupą w tym planie określonych. Jednostki są zobowiązane do składania planów studiów i zajęć do Działu Kształcenia w trybie określonym w uchwale Senatu z dnia 16 listopada 2005 roku (...). Wszelkie zmiany planów zajęć, polegające na przeniesieniu zajęć na inny termin lub ich odwołaniu, łączeniu lub dzieleniu grup dydaktycznych lub inne, wymagają zgłoszenia do prorektora ds. kształcenia²⁵. Zgłoszenia traktowane są jak zmiana planu. Godziny dydaktyczne pracownika, które nie zostały zrealizowane z powodu odwołania zajęć przez uprawnione do tego organy lub w wyniku wyjazdu służbowego pracownika są zaliczane do pensum i nie są zaliczane do godzin nadwymiarowych, o ile nie zostaną wykonane w innym terminie na podstawie zmiany planu zajęć. Zajęcia dydaktyczne realizowane poza planem nie mogą być rozliczane w ramach pensum lub godzin nadwymiarowych.*

(dowód: akta kontroli str. 210-222)

W Uczelni prowadzono ewidencję księgową zapewniającą rozliczenie kosztów według rodzajów działalności. Sposób prowadzenia ewidencji księgowej określony został zarządzeniem nr 58/2009 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zmiany zasad prowadzenia rachunkowości przyjętych w Politechnice Koszalińskiej wraz z aktualizacją zakładowego planu kont księgi głównej, zatwierdzoną 1.03.2017 r. W księgach rachunkowych ewidencjonowano koszty na kontach zespołu 5 według rodzajów działalności, w tym obejmujących koszty działalności dydaktycznej na koncie 500. Zgodnie z zasadami ustalania wyniku finansowego Uczelni (załącznik nr 3 do Polityki rachunkowości), na koniec roku obrotowego dokonuje się zamknięcia kosztów i przychodów poprzez przeksięgowanie na wynik finansowy (konto 860 – wynik finansowy). Na etapie przeksięgowania dokonywane jest wyodrębnienie kosztów finansowanych dotacją. Podział kosztów dydaktycznych na studia stacjonarne i niestacjonarne następuje nie rzadziej niż na koniec roku obrotowego poprzez wydzielenie z ogólnego kosztu własnego dydaktyki kosztów studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych wg wskaźnika udziału liczby godzin wykonanych za rok akademicki, który kończy się w zamykanym roku obrotowym.

(dowód: akta kontroli str. 259-268)

Przychody z działalności operacyjnej Uczelni w latach 2015–2017 wyniosły odpowiednio: 87 505 tys. zł, 83 119,8 tys. zł i 79 851,6 tys. zł. Tendencja malejąca w zakresie uzyskanych przychodów była związana głównie z wysokością dotacji otrzymywanych z budżetu państwa, odpowiednio w kwotach: 66 236,8 tys. zł., 62 780,8 tys. zł i 60 176,6 tys. zł. Koszty działalności operacyjnej w tym okresie wyniosły odpowiednio 84 665,5 tys. zł, 83 562,7 tys. zł i 80 927,8 tys. zł, przy czym spadek kosztów nastąpił wolniej niż spadek przychodów, co znalazło odzwierciedlenie w wyniku finansowym. W 2015 r. Uczelnia odnotowała zysk

²⁴ W szczególności tj.: konsultacje dla studentów, przeprowadzanie egzaminów i ćwiczeń, promotorstwo i recenzje prac dyplomowych, przygotowywanie programów studiów, wypełnianie dokumentacji związanej z przebiegiem studiów, obsługa systemów informatycznych służących komunikacji ze studentami.

²⁵ W oparciu o formularz określony w piśmie okólnym Nr 3/2013 z dnia 2 lipca 2013 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego wzoru formularza zgłaszania zmian w planie zajęć.

z działalności operacyjnej w kwocie 2 839,5 tys. zł, a w 2016 r. i 2017 r. stratę w wysokości odpowiednio -442,9 tys. zł i -1 076,2 tys. zł.

Na koniec 2017 r. Uczelnia odnotowała stratę na działalności dydaktycznej w kwocie ogółem -4 002,5 zł, w tym głównie w zakresie prowadzenia studiów niestacjonarnych -4 945,4 tys. zł oraz w mniejszym stopniu – w zakresie studiów stacjonarnych (-58,7 tys. zł). Stratą w wysokości -34,8 tys. zł zamknęły się również działania związane z organizacją konferencji naukowych. Zysk z pozostałych rodzajów działalności dydaktycznej nie zbilansował straty lecz ją zmniejszył o 1 036,9 tys. zł. Na koniec 2017 r. Politechnika wykazała stratę netto w wysokości -1 219,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 269-271)

W sprawie przyczyn uzyskania w 2017 r. ujemnego wyniku na działalności dydaktycznej, Artur Wezgraj, Kanclerz Uczelni wyjaśnił, że *przy liczbie studentów niestacjonarnych, porównywalnej do liczby stacjonarnych, koszty prowadzenia studiów niestacjonarnych zbliżone się do sumy wpłat wnoszonych przez studentów. Ostatnie lata charakteryzują się gwałtownym spadkiem liczby głównie studentów niestacjonarnych. Uczelnia nie może pokrywać kosztów studiów niestacjonarnych z dotacji podstawowej, zatem musi pokrywać stratę na studiach niestacjonarnych z pozostałych źródeł dochodów, spoza działalności dydaktycznej (usługi, administracji, informatyczne itd.). Proces zmniejszania liczby studentów niestacjonarnych trwa od kilku lat i przewiduje się, że będzie postępował. W najbliższych latach uczelnia będzie dążyć do likwidacji lub bardzo małego poziomu liczby studentów niestacjonarnych, wygaszając w ten sposób działalność przynoszącą ujemny wynik. Ujemny wynik na działalności dydaktycznej na studiach stacjonarnych jest efektem corocznego zmniejszenia dotacji podstawowej (ok. 9 mln w ciągu trzech lat) oraz wzrostu kosztów funkcjonowania uczelni z tytułu decyzji państwa o wzroście np. minimalnych płac oraz rynkowego wzrostu cen towarów i usług. Uczelnia nie może w sposób prosty zmniejszyć kosztów funkcjonowania, ponieważ jest zobowiązana realizować zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami (wielkość zatrudnienia kwalifikowanej kadry, liczba godzin zdefiniowana ECTS²⁶, koszty materialne zajęć – rodzaj zajęć praktycznych itp.). Po każdorazowym zmniejszeniu dotacji (2,7 mln w 2017 r.) poszukuje oszczędności w strukturze zatrudnienia i kosztach materialnych. Przewidywany wynik za 2017 rok to 1,22 mln zł. Wynika z tego, że Uczelnia „odrobiła” w ciągu roku połowę utraconej dotacji. Wynik 0,058 mln deficytu na studiach stacjonarnych (0,01%) wskazuje na poprawne wykorzystanie dotacji i zrównoważenie działalności przy skrajnie niekorzystnych warunkach ekonomicznych.*

(dowód: akta kontroli str. 276-278)

Koszty kształcenia na Politechnice w 2017 r. wyniosły:

- na studiach stacjonarnych 61 035,2 tys. zł, w tym na Wydziale Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji 13 889,9 tys. zł, na Wydziale Mechanicznym 12 026,7 tys. zł, na wydziale Elektroniki i Informatyki 7 483,9 tys. zł, na Wydziale Nauk Ekonomicznych 6 760,4 tys. zł, w Instytucie Wzornictwa 4 229,9 tys. zł, na Wydziale Humanistycznym 6 589,9 tys. zł, na Wydziale Przemysłu Drzewnego 1 252,8 tys. zł oraz na Wydziale Technologii i Edukacji 8 801,7 tys. zł,

- na studiach niestacjonarnych 10.402,2 tys. zł, w tym na Wydziale Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji 2 856,6 tys. zł, na Wydziale Mechanicznym 2 514,3 tys. zł, na wydziale Elektroniki i Informatyki 847,4 tys. zł, na Wydziale Nauk Ekonomicznych 1 979,1 tys. zł, na Wydziale Humanistycznym 339,3 tys. zł, na

²⁶ Europejski System Transferu Punktów (ang. European Credit Transfer System).

Wydziale Przemysłu Drzewnego 377,1 tys. zł oraz na Wydziale Technologii i Edukacji 1 488,4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 271)

Plan rzeczowo-finansowy Uczelni sporządzono 26.04.2017 r.²⁷ i stosownie do wymogu art. 100 ust. 3 Psw, przed upływem czternastu dni przekazano Ministrowi NiSW wraz z pismem z 28.04.2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 30-37)

2.2. Dotacja na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów

Wymagane dane niezbędne do obliczenia dotacji na 2017 r., stosownie do § 4 pkt 1-2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 lutego 2015 r. w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych oraz jednostek naukowych na pomoc materialną dla studentów i doktorantów²⁸, przekazano Ministrowi NiSW w terminie do 15 stycznia w oparciu o sprawozdania: S-10 o studiach wyższych oraz S-12 o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych, instytutach naukowych i badawczych.

(dowód: akta kontroli str. 38-47)

Łączna kwota dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów przyznana Uczelni w 2017 r.²⁹ wynosiła 8 848,6 tys. zł. Kwota dotacji niewykorzystanej w 2016 r. wynosiła 2 624,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 113-116)

Zgodnie z wymogiem określonym w art. 174 ust. 2 Psw Rektor dokonał podziału dotacji³⁰ w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego i uczelnianym organem samorządu doktorantów, na stypendia dla studentów na kwotę 7 800 tys. zł, dla doktorantów 578 tys. zł oraz na remonty i modernizacje domów i stołówek studenckich 1 500 tys. zł. Ponadto uwzględniono koszty realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg dla studentów i doktorantów w kwocie 17,5 tys. zł. Pozostałe środki na kwotę 1.577,6 tys. zł nie zostały podzielone.

(dowód: akta kontroli str. 272)

Wg danych na 30 listopada 2017 r. stypendium socjalne pobierało 593 studentów oraz 9 doktorantów, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych 81 studentów oraz 6 doktorantów, stypendium Rektora dla najlepszych studentów / doktorantów pobierało 414 studentów oraz 61 doktorantów, zapomogi otrzymało 49 studentów oraz 4 doktorantów. Stypendium Ministra NiSW za wybitne osiągnięcia otrzymał jeden student.

(dowód: akta kontroli str. 48-58)

W 2017 r. studentom wypłacono stypendia na łączną kwotę 6 250,8 tys. zł, w tym socjalne na kwotę 3 071,7 tys. zł, socjalne w zwiększonej wysokości³¹ na kwotę 626,7 tys. zł, Rektora dla najlepszych studentów - 2 206 tys. zł, zasiłki losowe - 53,6

²⁷ Uchwała Senatu nr 21/2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego na rok 2017.

²⁸ Dz.U. z 2017 r. poz. 226.

²⁹ Decyzja Ministra NiSW nr DBF.WPM.6302.4.2017.MZ.1.35 z dnia 30 marca 2017 r. na kwotę 8 773,4 tys. zł oraz decyzja nr DBF.WPM.6302.5.2017.AP.2.35 z dnia 4 grudnia 2017 r. na kwotę 75,2 tys. zł.

³⁰ Podziału dokonano 13.04.2017 r., w tym środki otrzymanej dotacji na pomoc materialną w wysokości 8 773,4 tys. zł.

³¹ Z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub innym obiekcie niż dom studencki.

tys. zł, specjalne (dla osób niepełnosprawnych) - 292,8 tys. zł. Doktorantom wypłacono stypendia o łącznej wartości 545,1 tys. zł, w tym socjalne w kwocie 42,6 tys. zł, socjalne w zwiększonej wysokości - 6,4 tys. zł, Rektora dla najlepszych doktorantów - 476 tys. zł, zasiłki losowe - 6,9 tys. zł oraz specjalne (dla osób niepełnosprawnych) - 13,2 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 273)

Dyrektor Instytutu oraz dziekani wydziałów powołali komisje spośród pracowników Uczelni oraz studentów delegowanych przez właściwy organ samorządu studenckiego, przy czym zgodnie z wymogami art. 177 ust. 3 Psw, studenci stanowili większość składu komisji. Wraz z powołaniem składu komisji przekazane zostały uprawnienia w zakresie przyznawania stypendiów wynikające z art. 175 ust. 4 Psw.

(dowód: akta kontroli str. 279-280)

Zgodnie z art. 186 ust. 1 Psw, zasady ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, ustalił Rektor³² odrębnie zarządzeniem na rok akademicki 2016/2017³³ oraz na rok akademicki 2017/2018³⁴, w tym szczegółowe kryteria i tryb udzielania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, sposób wyłaniania studentów mogących otrzymać stypendium Rektora dla najlepszych studentów, wzory wniosków o przyznanie świadczeń, oświadczenia o niepobieraniu świadczeń na innym kierunku studiów oraz sposób udokumentowania sytuacji materialnej studenta.

(dowód: akta kontroli str. 285-352)

Badaniem objęto udzielanie pomocy studentom w ramach stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych, dla najlepszych studentów oraz udzielanie zapomóg. Skontrolowano próbę 80 decyzji na łączną kwotę 53 400 zł. Ustalono, że komisje, zgodnie z ustalonym regulaminem, przeprowadziły proces weryfikacji złożonych wniosków, prawidłowo dokumentując prawo do otrzymania poszczególnych form pomocy materialnej i ustalając kwoty pomocy, zgodnie z ustalonymi w zarządzeniach Rektora stawkami. Stypendia socjalne, w skontrolowanej próbie 20 decyzji, komisja przyznała studentom w kwotach zgodnych z obowiązującymi zarządzeniami, na podstawie prawidłowo obliczonych wysokości dochodów na osobę w rodzinie studenta, uprawniających do ubiegania się o stypendium socjalne. Na rok akademicki 2016/2017 i 2017/2018 Rektor ustalił od 1 listopada 2016 r. dochód na osobę w rodzinie studenta, uprawniający do ubiegania się o stypendium socjalne, w wysokości 1 051,7 zł³⁵. Maksymalna kwota stypendium socjalnego została ustalona w kwocie 650 zł, a minimalna 250 zł miesięcznie.

Badanie ww. próby 80 wniosków i decyzji stanowiących podstawę przyznania stypendium socjalnego, specjalnego, stypendium dla najlepszych studentów i doktorantów oraz zapomóg wykazało, że okres otrzymywania stypendiów oraz łączna miesięczna wysokość stypendiów i warunki ich przyznania były zgodne z przepisami art. 184 Psw.

(dowód: akta kontroli str. 353-365)

³² W porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego.

³³ Zarządzenie nr 25/2016 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 18 lipca 2016 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Politechniki Koszalińskiej.

³⁴ Zarządzenie nr 24/2017 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 25 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Politechniki Koszalińskiej.

³⁵ Na podstawie zarządzenia Nr 46/2016 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 23 września 2016 r. i zarządzenia Nr 26/2017 z dnia 25 września 2017 r.

Środki z dotacji przeznaczone na stypendia Rektora dla najlepszych studentów przyznane były dla nie więcej niż 10% liczby studentów każdego kierunku studiów, prowadzonego na Uczelni i stanowiły 37% środków przeznaczonych łącznie na stypendia Rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi.
(dowód: akta kontroli str. 273, 366-369)

W 2017 r. Uczelnia otrzymała środki w wysokości 15 tys. zł na wypłatę stypendium Ministra NiSW za wybitne osiągnięcia dla jednego studenta (nie otrzymała środków na wypłaty takich stypendiów dla doktorantów).

Wniosek o przyznanie stypendium został złożony przez studenta 6.09.2017 r. Rada Wydziału pozytywnie zaopiniowała wniosek 10.10.2017 r, który został przekazany w następnym dniu do Ministra NiSW. Środki na wypłatę stypendium przyznane decyzją³⁶ z 13.12.2017 r. wpłynęły na rachunek Uczelni 19.12.2017 r. i zostały wypłacone studentowi w dniu 20.12.2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 375-386)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI. Wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w wykorzystaniu i rozliczeniu przez Politechnikę otrzymanych w 2017 r. dotacji z budżetu państwa Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Szczecin, dnia 8 marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler
Krzysztof Szczepaniak
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

³⁶ Nr DFB.WPM.633.68.2017.GW.